

آناهیتا

○ آناهیتا

○ تألیف: ابراهیم پورداوود

○ به کوشش: مرتضی گرگی

○ تصحیح مجدد: میترا مهرآبادی

○ ناشر: دنیای کتاب، چاپ اول، اردیبهشت ۱۳۸۰، ۴۱۰ ص،

○ ۲۸۰۰۰ ریال، شابک ۹۶۴-۶۹۶۲-۶۹۶-۶

نام ابراهیم پورداوود، برای همیشه با زبان و فرهنگ و تاریخ ایران باستان پیوند یافته است او با اتکا به توانایی شخصی و به تنهایی، توانست رشته فرهنگ و زبان در ایران باستان را در ایران، به صورت علمی و مدرسی، ایجاد کند. کتابها و مقاله‌های فراوانی در این زمینه منتشر کرد که براساسی شگفت‌انگیز و نشانگر دقت و احاطه او در روزگار خود، بر این رشته است. آثار او هنوز هم محل رجوع و استفاده است. کتاب حاضر، یکی از مجموعه نوشته‌های استاد فقید است. نام کتاب به نام نوه استاد از تنها فرزندش، پوراندخت است. نخستین چاپ کتاب به کوشش مرتضی گرگی به سال ۱۳۴۳ - انتشارات امیرکبیر - بوده است؛ که در چاپ کنونی ذکری از آن نشده و چاپ اول قید شده است؛ این هم از نوآوری‌های ناشران جدید است که به کرات تکرار می‌شود. کتاب در اصل، مجموعه مقاله‌های استاد است که به طور پراکنده در روزنامه‌ها و مجلات آن روزگار به چاپ رسیده است.

کتاب در اصل پنجاه مقاله بوده که در چاپ حاضر به ۴۹ مقاله تقلیل یافته و مصحح تازه کتاب دلیل آن را روشن نساخته است، نیز ناگفته نماند که اصل کتاب ۴۵۶ صفحه به همراه فهرست اعلام و نام کسان بوده است که در کتاب حاضر، ۴۱۰ صفحه و بدون اعلام چاپ شده است.

ستیز و سازش

زردشتیان مغلوب و مسلمانان غالب

در جامعه ایران

نخستین سده‌های اسلامی

○ سیروس نصراله زاده

○ ستیز و سازش زردشتیان مغلوب و مسلمانان

○ غالب در جامعه ایران نخستین سده‌های اسلامی

○ تألیف: جمشید گرشاسب چوکسی

○ ترجمه نادر میر سعیدی

○ ناشر: ققنوس، تهران، چاپ اول، ۱۳۸۱

آگاهی‌های اندک از کیش زردشتی در دوران پس از ورود اسلام به ایران، از دشواری‌های تاریخ‌نویسی پیروان این دین کهن است. این دشواری دو چندان می‌شود زمانی که منابع قرون نخستین اسلامی درباره ایران، آشفته و یک جانبه و انگشت‌شمارند. فهم وضعیت زردشتیان در قرون نخستین، تا حدودی در نوشته‌های پراکنده غربیان بررسی شده است، اما به فارسی اندک و تقریباً هیچ است.

با آمدن اسلام به ایران، دین زردشتی، که دین رسمی ساسانی بود، با ضعف قدرت سیاسی دچار فترت گردیده، به دین اقلیت بدل شد و علی‌رغم پذیرش این دین در اسلام به عنوان یک دین وحیانی، باز از تهاجم و تعرض در هنگامه آمد و شد مهاجمان بی‌نصیب نماند. کتاب حاضر به بررسی روابط متقابل زردشتیان و مسلمانان از نخستین برخوردهای آنان با یکدیگر در طول سده هفتم میلادی/ نخست هجری تا اواخر سده ۱۳ م/ اواخر سده هفتم هجری می‌پردازد. (ص ۱۱).

کتاب براساس منابع و مستندات بسیار، سعی دارد به «چرایی و چگونگی تبدیل زردشتیان به طبقه‌ای زیردست و منقاد و فرودست» بپردازد.

نیز تعیین «چگونگی پیروزی مسلمانان و تشکیل جامعه‌ای متشکل از مهاجران عرب و نومسلمانان بومی در سطح کشوری، ایالتی و محلی» است. کتاب حاضر با بیان ستیز اولیه زردشتیان با مسلمانان آغاز می‌شود. ستیزی که به دلیل پیروزی مسلمانان به سازش تبدیل می‌شود. فهم این دوران، در بازسازی تاریخ اولیه اسلامی در ایران و سیر تاریخی کیش زردشتی ضروری است. نویسنده کتاب، خود از پارسیان هند است و در دانشگاه ایندیانا تدریس می‌کند. وی به جهت تألیف این کتاب، منابع فراوانی را با دقت و موشکافی بررسی کرده است. نقد وی برآراء دیگران در بخش یادداشت‌ها و کتاب‌شناسی مفصل کتاب دلیلی است بر این امر.

این کتاب، اولین کتاب مستقل و مفصل درباره این بخش از تاریخ ایران است، از مترجم محترم و ناشر برای دقت در گزینش کتاب باید سپاسگزار بود.